

Festivalul Național „Cîntarea României“ — minunat cadru de valorificare a talentelor din rîndul poporului

Amatorii — pe scenă și în viață

Fără să știi despre fiecare ce „lăram“ (profesional) poartă și ce antecedente culturale are, fără să bănuiești care va fi decizia unui juriu atât de numeros și de exigent la această ultimă ediție a concursului de interpretare „Masca“, poți să constăți și tu, spectator cu morbul

teatrului, că unul sau altul (ți-a plăcut, pentru că citești la el, dincolo de entuziasmul ce-i caracterizează pe toți, o chemare lăuntrică (fie ea conștientizată sau nu). Și atunci, te duci după ei în culise și iată ce afli :

NICOLAE IORGA (e chiar numele lui, i-am cerut buletinul de identitate), 34 de ani, alură zveltă, sportivă, juriscult la Consiliul Popular al Sectorului III. Îi plăcea de mic să spună poezii și să improvizeze. Nu-și dorește să facă din actorie o meserie, deși o practică din perioada liceului și cu reale succese. De opt ani este membru al formației de teatru „Eveniment“ a Ansamblului Artistic al U.T.C. (formație condusă de Grigore Popa), unde a avut prilejul să interpreteze personaje diferite și interesante în spectacole ca **Anchetă asupra unui tânăr care nu a făcut nimic** de Adrian Dohotaru, **Ploaia pe acoperiș** de Sorana Co-roamă-Stanca, **Rînduiei** de Marin Sorescu, **Elegia moșilor** de Radu Stanca (ce i-a adus un premiu la ultima ediție a Festivalului Național „Cîntarea României“ și Premiul special al juriului la ediția trecută a „Măștii“). De trei ani activează și în cadrul Casei de Cultură a sectorului 3, ca membru al formației de teatru. Pentru spectacolul pregătit special în vederea concursului (**Momente Alecsandri**) a lucrat timp de trei luni cu Ileana Cirstea de la Teatrul „Ion Creangă“. Exercițiile de pregătire a rolurilor (cele mai multe, de compoziție), necesitînd mișcare și cîntec, au fost realizate „din mers“, ceea ce îl face pe perseverentul actor amator ca după acest prim

„șnur“, care coincide cu participarea la un concurs, să-și dorească două lucruri : să aibă în continuare parte de coordonatori specializați și să se afle în colective pe care să le mobilizeze în vederea realizării unui spectacol a cărui miză să se afle la nivelul investiției de energie creatoare.

★

CONSTANTIN IAMANDI. Subinginer la INCERC. De la vîrsta de 14 ani vădește reale calități pentru chitară, aplomb în interpretarea cîntecelor. În 1979, se înscrie în grupul de recitatori care pregătea un montaj literar pentru Festivalul Național „Cîntarea României“. Mai în glumă, mai în serios, în 1983 se decide să se apuce de teatru (tot în cadrul instituției, bineînțeles). De ce ? Simte că activitatea de cercetare (cu toate problemele și încordarea implicite) cere o relaxare, dar o relaxare care să nu îngăduie imaginației să lenevească. Și-atunci... Un premiu III la ediția a IV-a a „Cîntării României“, pentru primul act din **Mobilă și durere** de Teodor Mazilu, îi ambiționează pe entuziaștii actori amatori de la INCERC. Așa se vor naște spectacolele cu **Conu Leonida...**, **Jubileu** (Cehov), pre-

zentate într-un soi de microstagiune în cadrul instituției, spectacole care spun tot mai mult despre actorul amator Constantin Iamandi. Cu o bucurie aproape copilărească, el le spune colegilor, imediat ce se trage cortina: „V-am spus eu c-o să iasă? De fapt, și voi știați, dar vă codeați!”... Simplu, expresiv, convingător, Constantin Iamandi îi face pe colegii săi de trupă să „piardă” tot mai multe după-amieze la clubul întreprinderii...

★

DOINA BADIU. 38 de ani, dintre care 21 dedicați teatrului, concomitent cu munca la Combinatul Poligrafic „Casa Științei”, serviciul legătorie-cărți. Evenimentele vieții ei sînt căsătoria, nașterea celor doi copii, premiile cucerite (în faza națională) la toate edițiile Festivalului „Cîntarea României”. „Femeia cu două case”, cum îi se spune acestei entuziaste lucrătoare, care, înainte de a-și aduce copiii să viziteze cea mai mare tipografie din țară, i-a adus la clubul unde repeta cu Victor Moldovan, „cel ce a făcut ca spectacolele noastre să crească foarte mult, pentru că dînsul are un stil personal de lucru, care începe cu conturul și sfîrșește cu filigranarea personajelor și a relațiilor”. Și tot ea s-a gîndit să pregătească spectacolul cu care s-au prezentat în concurs (**Zodia fericirii** de Dina Cocea), ținînd cont de toate indicațiile date de „profesor” cu alte ocazii, pentru a aniversa printr-un succes împlinirea a zece ani de cînd Victor Moldovan îndrumă activitatea acestui colectiv teatral de amatori. Energică, spontană, tranșantă (parcă din familia „mamei soacre” imaginate de Dina Cocea), Doina Badiu îi „ia în primire” pe tinerii care vin în trupă („Orice echipă are nevoie de reîmprospătare continuă, nu?”). Aceștia trebuie să folosească fiecare pauză de repetiții pentru a „fura” metode și tehnici de reglare a respirației pe scenă, pentru exerciții de dicție, de expresie corporală etc., și pentru a le explica veteranilor „cam cum văd ei” un lucru sau altul. Nu e deloc simplu pentru tinerii intrați pe mîinile unei atît de perseverente instructoare, dar „numai așa cei cu adevărat pătrunși de dorința de a juca vor rezista și vor ajunge să facă la rîndul lor ceea ce fac eu azi cu ei”.

★

LEONA IANCU. 34 de ani, operator la centrul de calcul al ICTB. Preocupată de scenă din 1979 (brigada artistică). De patru ani în trupa de teatru a întreprinderii, unde a mai jucat în **Furnici** de Aldo Nicola, cucerind un premiu de interpretare la ediția trecută a „Măștii”. Nu s-a gîndit niciodată să încerce la I.A.T.C.; Joacă, așa, „din pasiune” (și ne dăm seama că pasiunea poate acoperi și o timiditate care, altfel, exclude extrovertirea). Rolul din concurs (Emilia din **A șaptea necunoscută** de Tudor Negoiță) a fost parcă așteptat; a simțit de la prima lectură a piesei că numai acela putea fi rolul care să-i revină. L-a pregătit așa cum a crezut de cuviință, mirîndu-se și cînd vedea cum aprecierile colegilor și ale regizorului (același Victor Moldovan) creșteau de la o repetiție la alta. Emoții avea întotdeauna înainte de-a intra în scenă, cînd îl vedea (iar dacă nu, îl simțea) pe regizor jucînd, pe rînd, toate personajele. Dar, o dată intrată în scenă... Speră să capete un rol care să-i placă la fel de mult în viitoarea premieră a studioului teatral: **Nevasta pantofarului** (Lope de Vega).

★

GIANINA ARON. 26 de ani, decorator la magazinul „Romarta”. Cu cîțiva ani în urmă, aparținea trupei de teatru a Ansamblului Artistic al U.T.C., unde a jucat în **Rînduloli** și în **Elegia moșilor**. De trei ani face parte din trupa de teatru de la ICTB, unde a mai jucat în **Furnici** (Angela), (premiu de interpretare la ediția trecută a festivalului) și în **O clipă de încredere** de Dragomir Magdin (Adriana). **Personajul** cu care se prezintă acum în concurs (Magda din **A șaptea necunoscută**) se află la antipodul celorlalte două interpretate în această trupă. Este un personaj care trebuie construit, pentru că nu se „potrivește” temperamentului și predispozițiilor ei. Dar, probabil, „în ființa umană sălășluiesc disponibilități dintre cele mai contradictorii și teatrul tocmai asta încearcă să facă: să ni le constientizeze”. Așa că a fost nevoită să facă apel la forță și la rafinament pentru ca Magda să fie „un personaj posibil” și situația creată de ea „un pretext de joc”.

★

ELENA MOCIOIU. 27 de ani, inginer proiectant la secția termochimică a Institutului de Inginerie Tehnologică și Proiectări pentru Industria Chimică. Membră

(continuare în pagina 20)

Dana CRISTESCU

11

Postul propriu-zis tricotează și trece zeLOS într-un carnet maxime latinești (unde am mai văzut procedeul ?).

Expresia feminității frustrate e purtată cu adevărat și distincție de Elena și Sonia (Lily Popa-Alexiu și Geta Căcovești). Actrițele se sustrag abil schemei impuse (în general sint salvați actorii care cunosc principiul plutirii), au mai multă suplețe comportamentală, tonuri judici-oase, pînă la scena împăcării. Dintr-o singură indicație în text („beau și se sărută”), dintr-o biată sorbitură „Bruderschaft”, li se pregătește un adevărat chiolhan. Sonia apucă paharul, Elena sticla, beau și se confesează. Discuției lor despre fericire i se suprapun zgomote profanatoare — un horcăit lugubru dinspre colivie.

„Evoluția” lui Vanca arată că și reputațiile cele mai solide se pot clătina cînd se acordă personajelor o atenție agresivă, (cu totul nevinovat de situație, Virgil Leahu), care le deturneză și le degradează. Oscilînd între bravadă, deznădejde, incisivitate și expunere ostentativă la public, Vanca are conduita unui dezarticulat mintal. El își face apariția cu o plesnitoare de muște în mină, apoi cu un talger în care bate cu forță, urlînd, apoi ebricetat, cu sticla pe creștet, apoi cu un ceas deșteptător scos din buzunar, trece la un joc „de-a scoate masca, pune masca”, fără să obțină efectul scontat, vorbește de dragoste, iar de după un paravan luminat, ca să-l facă mai neom, se conturează silueta Elenei, pregătindu-se de culcare. (Cînd Sonia vorbește despre Astrov, apare și el în aceleași condiții de ecleraj, dar

îmbrăcat.) În lirismul său parodistic, Vanca are manifestări necontrolate: roade petalele trandafirilor culeși pentru Elena, zburdă ca Fifi-Inaripatul, îl imită pe profesor cu gesturi largi și grimase dezagrabile, conflictul lor, fără combustie, rămîne o ceartă între cumnați și toate acestea numai pentru că, în actul III, Astrov spune: „Starea normală a omului e să fie caraghios”, iar regizorul preia fără nuanțe.

Nu știu ce trebuia să uite autorul spectacolului ca să poată reinventa totul. Știu doar că încercarea nu i-a reușit. Prin acest „vizionarism” de copleșitoare ingenuitate, ea se situează în prelungirea unor improvizatii derutante, păgubitoare pentru teatru și pentru spectatorul a cărui pretenție de a se instrui participînd la o reprezentație sobră mi se pare vrednică de respect.

Este subînțeleasă în această observație și îndatorirea Teatrului „V. I. Popa” din Bîrlad de a se implica mai profund, cu discernămint, cu autoritate, în fiecare dintre compartimentele activității ce pun în cauză însăși emblema instituției, spre a nu îngădui experimentelor paupere (sau chiar greșit orientate) să denatureze gustul publicului. Fără a îngrădi prin aceasta libertatea inspirației cu adevărat creatoare, trebuie combătut spiritul concesiv față de mediocritate, de pripeală, de platitudine, de enormitate. Pentru cei ce rezistă în aerul tare al sincerității, se recomandă altitudinea!

Julietta ȚINTEA

(continuare de la pagina 11)

a trupei de teatru a Institutului de la înființarea acesteia, adică din 1984. Debutul efectiv se produce în 1985, în spectacolul cu piesa **Jocul de-a încrederea** de Tudor Negoiță. Emoțiile pe care le-a avut atunci nu-i îngăduie să se pronunțe asupra reușitei rolului „Mai ureasem eu pe scenă, dar numai ca recitatoare în montajele pregătite de Casa de Cultură a sectorului I (îndrumător: Constantin Fugașin) sau la serbările Pomului de iarnă de la Institut”. Au urmat alte roluri în **Examenle Luciei** de Dumitru Solonon și **Mansarda** de Dan Tărchilă. „Din păcate, noi nu avem o sală de repetiții, vreau să spun un club care să ne rezerve o sală; astfel încît ne e foarte greu să

dobîndim o perspectivă asupra rolurilor pe care le pregătim. Datorită regizorului nostru, Mircea Cruceanu de la Teatrul Giulești, repetițiile finale și vizionările le putem face la sala Teatrului Giulești. Dar mergem acolo direct de la masa de lectură. De aceea, precum și din cauza emoțiilor (un concurs e totuși un concurs!) și a unor accidente de culise, spectacolul nostru (**Ziua Dochiei** de Mihail Sadoveanu n.n.) n-a ieșit așa cum am fi vrut, cum ne-am fi așteptat chiar. Jocul meu (ca să mă refer numai la asta) și-a pierdut niște aspecte gîndite în repetiții, și-a anihilat altele... Poate ieșirea cu acest spectacol și altundeva decît la concursul pentru care a fost pregătit ar ajuta la asimilarea mai simplă a unor mijloace de joc”.